

STANOVISKO HLAVNEJ KONTROLÓRKY OBCE Orlov

K NÁVRHU ROZPOČTU NA ROKY 2023 – 2025

Podľa § 18f ods. 1 písm. c) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov predkladám odborné stanovisko k návrhu rozpočtu obce Orlov na roky 2023 - 2025.

Rozpočet obce je súčasťou verejných financií a spolu so štátnym rozpočtom tvoria sumu celoštátnych rozpočtových príjmov a výdavkov. Základom finančného hospodárenia obce je rozpočet, ktorý predstavuje kľúčový nástroj finančného manažmentu obce. Rozpočet vyjadruje ekonomickú samostatnosť samosprávneho územia. Úlohou rozpočtovania je zmobilizovať organizačné a finančné zdroje so zámerom napĺňať ciele samosprávy. Ročný rozpočet potom možno považovať za finančný plán zostavený na obdobie rozpočtovaného roku. Rozpočet obce má niekoľko úloh, o. i. je to plán, ktorý by mal zabezpečiť solventnosť obce, stanovuje priority obce v rámci jej úloh a kompetencií, rozdeľuje zdroje medzi rôzne aktivity, určuje úroveň a smer činností, poskytuje oprávnenie pre výdavky počas rozpočtovaného roku a poskytuje súhrnnú informáciu o finančnej situácii a plánoch.

Návrh rozpočtu obce na rok 2022 a viacročného rozpočtu na roky 2023 - 2025 bol zverejnený dňa 11.12.2022 na webovom sídle obce.

Dňom zverejnenia návrhu rozpočtu začala plynúť lehota, počas ktorej mohli fyzické a právnické osoby uplatniť pripomienku k návrhu rozpočtu v písomnej forme, elektronicky alebo ústne do zápisnice.

Pri spracovaní stanoviska k návrhu rozpočtu som vychádzala z predloženého návrhu rozpočtu obce na rok 2022 a z viacročného rozpočtu na roky 2023 až 2025. Posudzovala som zákonnosť aj metodickú správnosť jeho zostavenia a predloženia na schválenie obecnému zastupiteľstvu.

1. Zákonnosť predloženého návrhu rozpočtu

1.1. Súlad so všeobecne záväznými právnymi predpismi – legislatívnymi normami upravujúcimi proces zostavenia rozpočtu.

Návrh rozpočtu bol spracovaný najmä v súlade s nasledovnými zákonmi:

➤ zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, podľa ktorého obec pri výkone samosprávy zostavuje a schvaľuje rozpočet, ktorý je podľa § 9 ods. 1 základom jej finančného hospodárenia,

➤ zákonom č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý upravuje postavenie a obsah rozpočtu, členenie rozpočtu obce. V zmysle § 9 ods. 1až 4:

1/ Viacročný rozpočet je strednodobý ekonomický nástroj finančnej politiky obce územného celku v ktorom sú v rámci ich pôsobnosti vyjadrené zámery rozvoja územia a potrieb obyvateľov vrátane programov obce alebo programov vyššieho územného celku najmenej na tri rozpočtové roky.

Viacročný rozpočet tvoria:

a) rozpočet obce alebo rozpočet vyššieho územného celku na príslušný rozpočtový rok,

b) rozpočet obce alebo rozpočet vyššieho územného celku na rok nasledujúci po príslušnom rozpočtovom roku,

c) rozpočet obce alebo rozpočet vyššieho územného celku na rok nasledujúci po roku, na ktorý sa zostavuje rozpočet podľa písmena b).

2/ Súčasťou viacročného rozpočtu sú aj údaje podľa osobitného predpisu (čl. 9 ods. 1 ústavného zákona č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti) - znenie nižšie

3/ Viacročný rozpočet sa zostavuje v rovnakom členení, v akom sa zostavuje rozpočet obce alebo rozpočet vyššieho územného celku (§ 10 ods. 3).

4/ Príjmy a výdavky rozpočtov uvedených v odseku 1. písm. b) a c) nie sú záväzné.

➤ zákonom č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý v § 4 ods. 4 ukladá povinnosť uplatňovať rozpočtovú klasifikáciu,

➤ ústavným zákonom č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti v znení neskorších predpisov, ktorý vymedzuje pravidlá rozpočtovej zodpovednosti, ktoré musí obec pri zostavovaní rozpočtu dodržiavať, podľa čl. 9 ods. 1 uvedeného zákona „subjekty verejnej správy sú povinné zostavovať svoj rozpočet najmenej na tri rozpočtové roky, pričom súčasťou návrhu rozpočtu je aj schválený rozpočet na bežný rozpočtový rok, údaje o očakávanej skutočnosti bežného rozpočtového roka a údaje o skutočnom plnení rozpočtu za predchádzajúce dva rozpočtové roky. Subjekty verejnej správy zohľadňujú pri zostavení svojho rozpočtu prognózy zverejnené ministerstvom financií podľa ods. 3, podľa ktorého ministerstvo financií najmenej dvakrát ročne zverejňuje prognózy vypracované výbormi podľa čl. 8, a to do 15. februára bežného rozpočtového roka a do 30. júna bežného rozpočtového roka.“

Návrh rozpočtu ďalej zohľadňuje príslušné ustanovenia a to najmä:

➤ zákona č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov,

➤ nariadenia vlády č. 668/2004 Z. z. o rozdeľovaní a poukazovaní výnosu dane z príjmov územnej samosprávy,

➤ zákona č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov,

➤ zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov,

➤ opatrenia MF SR č. MF/010175/2004-42 zo dňa 8.12.2004 v znení dodatkov, ktorým sa ustanovuje druhová klasifikácia, organizačná klasifikácia a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie, ktorá je záväzná pri zostavovaní, sledovaní a vyhodnocovaní rozpočtov územnej samosprávy.

1.2. Dodržanie informačnej povinnosti zo strany obce Návrh rozpočtu obce bol zverejnený

11.12.2022 v súlade s § 9 ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov; t. j. najmenej 15 dní pred rokovaním obecného zastupiteľstva.

2. Metodická správnosť predloženého návrhu rozpočtu

Návrh rozpočtu bol spracovaný podľa:

➤ rozpočtovej klasifikácie v súlade s Opatrením MF SR č. MF/010175/2004-42 v znení dodatkov, ktorým sa ustanovuje druhová klasifikácia, organizačná klasifikácia a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie, ktorá je záväzná pri zostavovaní, sledovaní a vyhodnocovaní rozpočtov územnej samosprávy,

➤ Vyhlášky Štatistického úradu SR č. 257/2014, Z. z., ktorou sa vydáva štatistická klasifikácia výdavkov verejnej správy,

➤ Príručky na zostavenie návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2021 až 2023, ktorú vydalo MF SR vo Finančnom spravodajcovi pod číslom: MF/009077/2020-411, pre obce je dôležitá najmä príloha č. 1, ktorá obsahuje kódy zdrojov (Príspevok č. 9/2020),

Základná charakteristika návrhu rozpočtu

Návrh rozpočtu obce na roky 2023 – 2025 sa v zmysle § 10 ods. 3 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy vnútorne člení na:

- a) bežné príjmy a bežné výdavky - „bežný rozpočet“
- b) kapitálové príjmy a kapitálové výdavky - „kapitálový rozpočet“
- c) finančné operácie.

Rozpočet obce sa predkladá na schválenie obecnému zastupiteľstvu v členení minimálne na úrovni hlavnej kategórie ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie. Obec je pri zostavovaní rozpočtu povinná prednostne zabezpečiť krytie všetkých záväzkov, ktoré pre ne vyplývajú z plnenia povinností ustanovených osobitnými predpismi.

Vývoj celkových príjmov a výdavkov za roky 2022, schválený rozpočet na rok 2022, očakávaná skutočnosť roku 2022 a návrh rozpočtu na rok 2023 je nasledovný:

ROZPOČTOVÉ ROKY	Rozpočet na rok 2022	Očakávaná skutočnosť 2022	Návrh na rok 2023
Príjmy celkom	759 613,00	858 325,02	780 252,00
Výdavky celkom	759 613,00	858 325,02	780 252,00
Hospodárenie: prebytok/schodok	0,00	0,00	0,00

Bežný rozpočet spĺňa podmienku zákona č. 583/2004 o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy § 10 ods. 7, kde je stanovené, že bežný rozpočet je obec povinná zostaviť ako vyrovnaný alebo prebytkový

Rozpočet je predkladaný ako vyrovnaný pre rok 2023 s bilanciou príjmov vo výške 780 252,00 eur a výdavkov vo výške 780 252,00 eur vrátane finančných operácií. Bežné príjmy sú navrhnuté vo výške 749 990,00 eur a bežné výdavky vo výške 737 990,00 eur. Kapitálové príjmy sú rozpočtované vo výške 20 262,00 eur a kapitálové výdavky v sume 30 262,00 eur, finančné operácie príjmy vo výške 10 000,00 eur sú rozpočtované a výdavkové sú rozpočtované vo výške 12 000,00 eur schodok kapitálového rozpočtu a FO je krytý prebytkom bežného rozpočtu.

Bežný rozpočet spĺňa podmienku zákona č. 583/2004 o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy § 10 ods. 7, kde je stanovené, že bežný rozpočet je obec povinná zostaviť ako vyrovnaný alebo prebytkový.

Rozpočet na rok 2023 bude po schválení obecným zastupiteľstvom v Orlove je záväzný a pre roky 2024 a 2025 bude orientačný.

Návrh rozpočtu na rok 2023

Súhrnný návrh rozpočtu obce na rok 2023 v členení na bežný rozpočet, kapitálový rozpočet a finančné operácie je nasledovný:

Návrh rozpočtu obce na rok 2023		Z toho ZŠ s MŠ	
Bežný rozpočet	Príjmy	749 990,00	23 700,00
	Výdavky	737 990,00	477 893,00

	Prebytok	12 000,00	
Kapitálový rozpočet	Príjmy	20 262,00	0,00
	Výdavky	30 262,00	0,00
	Schodok	-10 000,00	
Finančné operácie	Príjmy	10 000,00	0,00
	Výdavky	12 000,00	0,00
	Prebytok/schodok	-2 000,00	
Celkom	Príjmy	780 252,00	23 700,00
	Výdavky	780 252,00	477 893,00
	Rozdiel	0,00	-454 193,00

Bežný rozpočet je navrhnutý ako prebytkový vo výške 12 000,- €.

Kapitálový rozpočet je navrhnutý ako schodkový vo výške -10 000,00€.

Rozpočet finančných operácií je navrhnutý ako schodkový vo výške -2 000,- €.

Schodok kapitálového rozpočtu a FO je vykrytý prebytkom bežného rozpočtu. Celkový rozpočet obce je navrhnutý ako vyrovnaný. Návrh rozpočtu je zostavený tak, aby bolo zabezpečené plnenie základných funkcií a kompetencií obce Orlov, plnenie základných povinností spojených so samostatným hospodárením a nakladaním s majetkom obce a príjmami obce. Zároveň v sebe zahŕňa aj možné riziká vyplývajúce zo súčasnej situácie v štáte a odhadov plnenia príjmovej časti rozpočtu s dopadom na výdavkovú časť rozpočtu.

Ako každý rok aj tento rok apelujem na dôsledné, efektívne, hospodárne a účelné využívanie finančných prostriedkov ZŠ s MŠ, ktorá je v zriaďovateľskej pôsobnosti obce. V tomto roku energetickej krízy nebude možné nad rámec schváleného rozpočtu finančne podporovať a navyšovať rozpočet ZŠ s MŠ. Je potrebné zo strany vedenia školského zariadenia prijímať také opatrenia, ktoré nebudú nad mieru zaťažovať rozpočet obce.

Rozpočet na rok 2023 bude po schválení obecným zastupiteľstvom v Orlove je záväzný a pre roky 2024 a 2025 bude orientačný.

Pre rok 2023 obce nie sú povinné dodržiavať ustanovenia § 10 ods. 7 a 9 (povinnosť zostaviť svoj bežný rozpočet ako vyrovnaný alebo prebytkový a obmedzenia pre použitie rezervného fondu obce) a ustanovenie § 17 ods. 2 (použitie návratných zdrojov financovania iba na kapitálové výdavky); v tomto období obce nie sú povinné uplatňovať vo vzťahu k zabezpečeniu vyrovnanosti bežného rozpočtu ani ustanovenia § 12 ods. 3 (zabezpečiť vyrovnanosť bežného rozpočtu) a § 14 ods. 3 (po 31.8. rozpočtového roka vykonávať iba také zmeny rozpočtu, ktorými sa nezvyší schodok rozpočtu obce).

Záver

Predkladané stanovisko hlavnej kontrolórky k návrhu rozpočtu je zamerané najmä na posúdenie súladu návrhu rozpočtu so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a na identifikáciu prípadných rizík a rezerv plnenia rozpočtovaných príjmov a výdavkov. Návrh rozpočtu je spracovaný v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy ako viacročný rozpočet na roky 2023 – 2025. Bežný rozpočet je prebytkový, kapitálový rozpočet a FO je schodkový. Schodok kapitálového rozpočtu a FO je vyrovnaný z prebytku bežného rozpočtu. Návrh rozpočtu bol zverejnený zákonným spôsobom v zákonom stanovenej lehote v súlade s § 9 ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov. Rizikom sa môže javiť nenaplnenie prognózy MF SR, ktoré však obec nemá možnosť ovplyvniť. Predkladaný návrh rozpočtu pokladám za reálny a udržateľný.

Na základe skutočností uvedených v stanovisku odporúčam obecnému zastupiteľstvu

- schváliť predložený návrh rozpočtu obce Orlov na rok 2023 a

- vziať na vedomie návrh viacročného rozpočtu obce Orlov na roky 2024 – 2025.

V Orlove, 22.12.2022

Mária Tomková, hlavná kontrolórka